

II (XLII). évfolyam.

2. szám.

1940. február

MAGYAR GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK KÖZLÖNYE

A MAGYAR GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
SZAKFOLYÓIRATA

SZERKESZTI:
GYÖRGYFY ÁKOS

BUDAPEST, 1940.

KIADJA A MAGYAR GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

GYÖRGYFY

10272

A Magyar Gyógypedagógiai Tanárok Közlönye évenként tízszer jelenik meg. Előfizetési ára: Intézményeknek évi 24 pengő; magánosoknak évi 10 pengő; az egyesület tagjai tagdíjuk fejében kapják.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Festetics-utca 3.

Tartalom:

† Nagy Péter — — — — — — — — — —	21
Zsembai Ferenc: <i>Búcsúbeszéd Nagy Péter ravatalánál</i> — —	21
Füzesi Árpád: <i>Az ösztön- és sorsdiagnosztikai vizsgálatok a nevelés szolgálatában</i> — — — — — — — — — —	25
Dr. Bieri—Knisz Ilona: <i>Hallásnevelés Bárczi-módszerrel</i> —	35
Bors Vilmos: <i>A jókedély fontossága a fogyatékosok nevelésében</i> — — — — — — — — — —	37
Hírek — — — — — — — — — —	39
Vegyesek — — — — — — — — — —	40

Laptulajdonos: Magyar Gyógypedagógiai Tanárok Országos Egyesülete.
Felelős kiadó: Szentgyörgyi Gusztáv.

Máté-nyomda Budapest, VIII., József-utca 61. Telefon: 139—259.

MAGYAR GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK KÖZLÖNYE

A MAGYAR GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK FOLYÓIRATA

II. (XLII.) ÉVFOLYAM
2. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ: GYÖRGYFY ÁKOS

BUDAPEST, 1940.
FEBR. HÓ

† Nagy Péter

1871—1940

Ismét temettünk. Temettük a régi gárda egyik érdemdús, kiváló, nagy munkásságú férfiát: Nagy Péter ny. igazgatót. A temetésen, mely Felsőgödön február 10-én volt, a rendkívüli hideg időjárás és havazás következtében keletkezett vasútforgalmi akadályok miatt, csak a váci és budapesti kartársak jelenhettek meg személyesen. De éreztük, hogy Nagy Péter ravatala körül ott lebegett az egész ország — Nagy-Magyarország — gyógypedagógusainak résztvevő tisztelete, kegyelele. Az egyházi gyászszertartás után Zsembai Ferenc váci siketnéma-intézeti tanár mondott méltó beszédet az elhunyt életéről, munkásságáról és vett örök búcsút a fáradhatatlan, nemes szívű kartárstól és jóbaráttól.

Zsembai Ferenc búcsúbeszéde.

Titokzatos s titkokat fedő függöny előtt állunk; innenső oldalán mi ittmaradtak, fájdalmas szívvel... tünődő aggyal; ... a túlsó olda-

lán pedig magasba, végtelenbe száll egy földi porhüvelyétől szabadult lélek, aki itthagyván e bűnökkel terhelt világot, a Mindenható gyönyörű

égi virágoskertjében keres — és hisszük, reméljük, — talál megnyugvást.

Elköltözött körünkől Nagy Péter, a siketnémák váci kir. orsz. intézetének ny. igazgatója s úgy érezzük, eltávozása ürt hagyott soraink között, mert hiszen tudjuk mindannyian, láttuk azt, hogy vérbéli siketnéma tanár volt nemcsak a szó pedagógiai, hanem szívbéli értelmében. Hogy mit tett a siketnémákért, azt leginkább és legjobban a siketek százai tudnák elmondani, akiknek lezárt ajakát szólásra nyitotta s akik pályafutása idején keze alól kikerültek.

Tevékenységének eleje s dereka a siketnémák kolozsvári intézetéhez fűződik, melynek tanára, majd igazgatója volt. Ottani működése nemcsak az intézetnek, hanem oktatásügyünknek is lelkes, támogató barátokat szerzett. Pedig munkálkodása szerény, csendes volt, mert a hangos szónak nem volt barátja, inkább a csendes cselekvésnek. E szerény munka azonban éjt-nappalt együvé tevő, a siketnémákért minden áldozatra kész munkálkodás volt s e szerény munkában egy hazáját izzón szerető lélek rejtőzött. S ez volt Nagy Péternek nemcsak igen nagy erénye, de egyben tragédiája is, mert az imperiumváltozáskor ennek lett áldozata sok-sok más hasonló becsületes érzésű magyarral együtt. Oláh parancsra vándorbotot volt kénytelen venni kezébe s otthagyni a szívéhez olyannyira hozzánőtt kedves kincses Kolozsvárát s elindulni messze-messze: a bizonytalan jövőbe. Budapesten helyezkedett el egy időre, mint a budapesti áll. siketn. intézethez beosztott igazgató. Itteni működése idején — visszaemlékezvén a saját nyomorúságára — segítségére sietett kiutasított, kiüldözött, menekült magyar testvéreinek s mint az Orsz. Menekültügyi Hivatal egyik számottevő tényezője s munkása, résztvevő szívvel igyekezett letörölni a fájdalom s keserűség sajtolta könnyeket a szenvedők arcáról.

1924-ben helyezte a kultuskormány bizalma a váci kir. orsz. siketnéma-intézet igazgatói állásába s ő ebbeli minőségében mindenkor és mindenben érdemes volt e bizalomra: lelkes, fáradságot nem ismerő munkása tovább is oktatásügyünknek, hűséges sáfára az állam vagyonának. Mint igazgató s kartárs mind azon fáradozott, hogy a magyar siketnéma-oktatást emelje s széles körben ismertté tegye ... s ép ezért 1927-ben, a váci intézet 125 éves alapítási évfordulóját nemcsak országos, hanem európai ünneppé tette, amikor hívó szavára messzi külföldi kartársak jöttek el hazánkba s állapíthatták meg a magyar siketnéma-oktatás magas fokát.

Hogy kartársai, növendékei munkáján könnyítsen, tollal kezében is szolgálta az ügyet. Siketnémák számára írt „Olvasókönyv”-e ezt célozza; a gyógypedagógiai s egyéb szaklapokban: a Kalauzban, a Magyar Siketnéma Oktatásban, a Siketnémák Közlönyében, a Család és Iskolában megjelent cikkei tudásának, élettapasztalatainak leszűrődései; a kolozsvári intézet 25 éves, a váci intézet 125 éves jubileumáról kiadott emlékkönyvében a két intézet történetéről nyújt értékes adatokat; ezenkívül német szakmunkákban is ismertetője a magyar siketnéma-oktatásnak. Pedagógiai tudását, megfigyeléseit a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, mint annak egyik előadó tanára, átadta az ifjabb tanárnemzedéknek, hogy

azokat ez is gyümölcsözőleg használhassa fel. Ugyanott a tanárvizsgálóbizottság rendes tagja. Tanáregyesületünk életében is tevékenyen vett részt s Egyesületünk azzal honorálta lelkes munkáját, hogy társelnökké, majd nyugalmabavonulásakor örökös tiszteletbeli elnökké választotta.

Váci igazgatói működése idején abból az ideális elgondolásból indulván ki, hogy a siketnémákkal is elérhessük azt az embertípust, amelyet emberebb ember, magyarabb magyar kifejezéssel szoktunk meghatározni, egész lelkével a cserkészlet szolgálatába állott s megalapító szervezőtestületi elnöke volt a siketnémák váci kir. orsz. int. 915. sz. Simon Antal cserkészcsapatának. Cserkészeink áldó kegyelettel őrzik meg mindenkor emlékét.

A kultuskormány nemcsak azzal értékelte Nagy Péter munkásságát, hogy elismerésben részesítette, hanem azzal is, hogy kinevezte az Orsz. Gyógypedagógiai Szaktanács tagjává, hogy tudását, tapasztalatait e téren is a köz javára bocsássa. Amikor pedig 1932-ben jól megérdemelt nyugalmába vonult, Magyarország főméltóságú Kormányzója legfelsőbb dicséző elismerésben részesítette.

Nagy Péter csodálatos ragaszkodással viseltetett szűkebb hazája: Erdély iránt. Rajongó lelkesedéssel szólott mindenkor róla s különösen annak fővárosáról: kincses Kolozsvárról; mondhatni, szinte lelki összekötő kapocs volt Vác és Kolozsvár között, ... ahová forró vágyódással vágyott vissza szíve ... De hiába! ... Az a szív, mely az elesettekért dobogott, amely magába foglalta résztvevőn az emberek bánatát-fájdalmát s melynek annyira fáj a magyar tragédia, Ővele szemben könnyörtelen volt. Megszűnt dobogni s itthagyt bennünket Nagy Péter, mielőtt beteljesedett volna szíve vágya: felszabadulása Erdélynek a rabiga alól s mielőtt együtt örvendhettünk volna az örvendezőkkal.

Péter Bátyánk! Te már túl vagy a függönyön, Te már megfejtetted a Nagy Titkot s fenn vagy ott, ahol szeretet s béke honol s ím, itt állunk mi, hogy búcsút vegyünk Tőled. Búcsúzik a siketnémák váci kir. orsz. intézetének igazgatósága, tanári testülete, növendékserege, búcsúzik a budapesti áll. siketnéma-intézet, ahol több éven át fejtettél ki áldásos működést, búcsúzik a Magyar Gyógypedagógiai Tanárok Orsz. Egyesülete, búcsúzik a siketnémák társadalma, ... de búcsúzik Erdély is, melynek hú fia voltál, s melynek síró, rab magyarja kérvén kér Téged, hogy alázattal hajtván fejedet az Úr zsámolyára, esdeklő szavakkal kérj jobb napokat Erdélyre s a magyar hazára ... Tested leljen könnyű pihenést, lelkednek fényeskedjék az örök világosság!

*

Nagy Péter! ... igazgató, kartárs, jóbarát, siketek jótévője ... Isten Veled!

Nagy Péter haláláról a családon kívül, a siketnémák váci kir. orsz. intézete is adott ki gyászjelentést.

Még fel nem sorolt életrajzi és működési adatai: Született 1871. okt. 25-én, Galagonyás községben, Torontál vármegyében. Első oklevelét a budai tanítóképzőben szerezte 1892-ben. A siket-

némák oktatására képesítő tanfolyamot 1890—1892-ben végezte a budai pedagógiumban. A VKM. megbízásából és támogatásával 6 hétre terjedő tanulmányutat tett Ausztria, Németország és Svájc nevezetesebb siketnéma-intézeteiben 1912-ben. Ugyanakkor Párisban is járt és meglátogatta a siketnémák párisi intézetét. Hivatalos kiküldetésben jelen volt a siketnémák lipcsei intézetének 150 éves jubileumán 1928-ban és a siketnémák bécsi intézetének ugyancsak 150 éves jubileumán 1929-ben. A gyógypedagógiai tanárképző főiskolán a siketnéma-oktatás módszertanát adta elő. Eredményes működéséért a VKM-től többször elismerő dícséretben és egyszer pénzbeli jutalomban is részesült. Németnyelvű munkái: „Die Taubstummenanstalten Ungarns einst und jetzt” és a „Bilder Atlas zur Geschichte der Taubstummenbildung” című műnek Magyarországra vonatkozó része. 1892-ben tanárgyakornoksággal kezdte működését a sn. kolozsvári intézetében. 1894-ben segédtanárrá, 1900-ban rendes tanárrá neveztetett ki. 1908-ban a sn. kolozsvári intézetének igazgatását vette át és 1920. június végéig mint igazgató működött itt. Ekkor az oláhok Kolozsvárról kiutasították és mint menekült 1920. júliusától igazgatói címmel tanári szolgálatra osztatott be a siketnémák budapesti áll. intézetéhez. 1924-ben a siketnémák váci kir. orsz. intézetének igazgatója lett és itt maradt 1932-ben történt nyugalomba vonulásáig. Nyugalomba menetele után előbb Budapesten lakott, azután pedig Felsőgödön élt. Továbbra is ernyedetlen munkában töltötte napjait és betegségén sokszor emberfeletti módon uralkodva, írta kedvenc tárgyát a siketnémák olvasókönyveit. Az ötödik osztály számára el is készítette azt, hogy hivatalos bírálatra beadja. A hatodik osztály olvasókönyve pedig befejezés előtt áll. Talán egyesületünk volna hivatott arra, hogy ezeket az értékes munkákat a családtól megszerezze és mint posthumus műveket terjessze illetékes helyre. Nagy Péterről méltán elmondhatjuk: *kötelességét maradéktalanul teljesítette!*

Mint családapa, példás életet élt Nagy Péter. Özvegye, továbbá leánya Erdősné Nagy Ilona gyógypedagógiai tanár, két fia, dr. Nagy Pál orvos és Nagy Péter postatiszt, veje Erdős Árpád fővárosi mérnök, két menyee, három unokája, testvérbátyja és anyósa siratják halálát.

Az ösztön- és sorsdiagnosztikai vizsgálatok a nevelés szolgálatában.

Irta: Füzesi Árpád.

(Második, befejező közlemény.)

III. A Sorsanalízis módszerei.

A genotropizmus törvényeinek kikutatására két módszer látszik alkalmasnak.

Az első a *genotrop családkutatás*, melynek lényege: azt vizsgálni, kiket vonz és kikhez vonzódik a kísérleti személy (probandus) és annak vérrokonsága.

A második vizsgálati módszer a *kísérleti ösztöndiagnosztika*, mely teszt formájában oldja meg a kérdést. Ez 48 fényképből álló gyűjtemény, mely nyolcféle (8×6 drb.) manifeszt beteg arcképét tartalmazza. Ezzel 8 ösztöntényezőt kívánunk vizsgálni. Mindegyik arckép egy-egy ösztöntendenciát nativan kiélt egyénről készült s ez a tény „*arcukra van írva*“.

A vizsgálat egyszerű. Lényege az, hogy a kísérleti személynek e képek közül ki kell választania a legrokonszenvesebb, illetőleg legellenszenvesebb arcképet. A fényképek hátlapján az ösztöntényező jelezve van. 9. ábra.

9. ábra. A probandus keresi az ösztöntendenciájának megfelelő arcképet.

A vizsgálatról jegyzőkönyvet veszünk fel, melyben följegyezzük a választott képek jelzéseit, majd ennek nyomán elkészítjük a probandus *ösztönprofilját*, azaz pirossal megrajzoljuk grafikon-szerűen a közép-tengely fölött az egyes ösztöntényezők választott képeinek mennyiségét, illetőleg a közép-tengely alatt kék színnel jelezzük az antipatikusnak minősített képek számát.

A 8 ösztöntényezőből 2—2 egy ú. n. *ösztön-tengelyt* alkot.

Instinct — Profil								
	S.		P.		Sch.		C.	
	h.	s.	e.	hy.	k.	p.	d.	m.
6								
5								
4								
3								
2								
1								
0								
1								
2								
3								
4								
5								
6								

10. ábra. Az ösztönprofil rendszere és szerkezete.

Az ösztönprofil szerkezetének értelmezése a következő:

I. „S“- vagy érzéki-kultúrérettségi tengely³ ábrázolja az egyént érzékszervi szükségletei terén. Ezen a tengelyen olvasható le, mekkora az egyén kulturifikálódási tendenciája. Az „S“-tengely tényezői: „h“ és „s“.

II. „P“- vagy affektív-tengely, az egyént durvább („e“) és finomabb („hy“) indulatai, érzelmei terén ábrázolja.

III. „Sch“- vagy „Én“-tengely, az ösztönélet kapcsolatát mutatja az „Én“-hez. Tényezői: a „k“ és „p“.

IV. „C“- vagy külvilági (társas) tengely, az egyén viszonyát jelenti a külvilághoz. Ugyanezen tengely ábrázolja a hangulati életet is. Tényezői: „d“ és „m“.

A vizsgált egyén (probandus) az elébe tett képekre négyféle választási reakciót adhat.

„1. A nulla vagy semmi reakció: a vizsgált valamelyik ösztöntényező 6 képe közül egyetlen egyet sem, vagy csak egyet választ. Ezt a reakciót ösztöndinamikai szempontból „kiürült“-nek hívjuk. Ide soroljuk azt az esetet is, mikor a probandus a tényezők képei közül kettőt választ ki, de egyiket szimpatikusnak, a má-

³ A következőkben nagyrészt a szerzőt saját szavaival szólaltatom meg. (V. ö. Szondi: „Ösztön és nevelés“.)

sikat antipatikusnak ítéli s így ezek mintegy lerontják egymást. Ennek a választási reakciónak a jele: „O“. Ez a jel tehát magában foglalja a ± 1 választást is.

2. *Pozitív reakció*: a vizsgált valamely ösztöntényező 6 képe közül többet választ rokonszenvesnek, mint ellenszenvesnek. Dinamikai szempontból ezt a választást menetkész, premanifeszt reakciónak mondjuk. Jele: „+“.

3. *Negatív reakció*: a vizsgált valamely ösztöntényező 6 képe közül többet választ ellenszenvesnek, mint rokonszenvesnek. Ezt az alakot genotrop reakciós formának tekintjük. Jele: „—“.

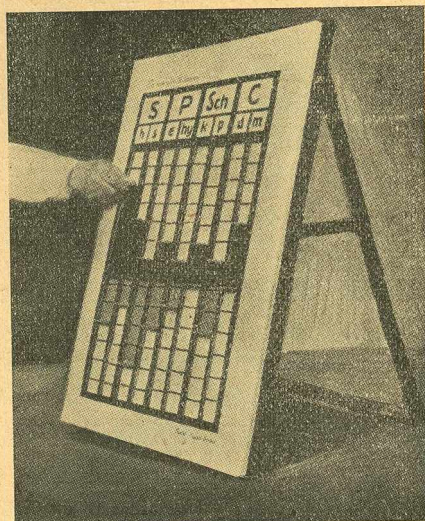
4. *Ambiaequalis, azaz megosztott reakció*: a vizsgált valamely ösztöntényező 6 képe közül négyet vagy hatot választ úgy, hogy ezek felét rokon-, másik felét ellenszenvesnek ítéli. Jele: „ \pm “.

Az ösztönszükséglet kielégülési útja kétféle lehet: vagy egyenes, azaz közvetlen (natív) vagy közvetett.

A közvetlen út ritkán járható, azért az ösztön kénytelen kerülő utakat keresni, amelyen kiélheti ösztönerejét, kiválaszthatja tárgyát. Például, ha valaki örökletesen piromanikus és ösztöntendenciáját egyenes úton éli ki, akkor gyújtogató lesz belőle. Ha a nevelés, környezet, lelkiismeret hatása alatt sikerült ezt az ösztönt kerülő úton kiélnie akkor tűzoltó, pirotechnikus, kéményseprő, kovács, fűtő stb. lesz. Nincs itt predestinációról szó, ahol a sors fatális determinációját hirdetjük s elvetjük a nevelés, gyógyítás, lelki felkarolás értékét, hanem arról, hogy a nevelés, gyógyítás, lelki felkarolás hatásköre körvonalazott, amelyen belül pozitív vagy negatív irányban módosíthat a ráhatás. A nevelésnek tehát rendkívül nagy értéke éppen itt mutatható ki. Az ösztönprofil láthatóvá teszi a nevelő előtt az ösztönszükségletek társadalmilag pozitív és negatív lehetőségeit. Világosan mutatja a tendenciákat. A nevelés feladata ennek alapján az, hogy az egyes ösztöntényezők tendenciáinak kielégülését a determinált körön belül úgy vezesse, hogy azok szociálisan pozitív irányt vegyenek.

Az egyes vizsgálati eredmény egyénenkénti feldolgozása nem egyszerű sematikus értékelés, hanem komoly pszichológiai értelmező munka. A nyole ösztöntényezőt egységnek kell fölfognunk és a hormon-rendszer korrelációjához hasonlóan kell értelmeznünk. Nem egyszerűen az egyes tényezők kilengési nagysága és iránya, hanem azok korrelatív kapcsolata (együttjárási viszonya), valamint a konfigurációk lélektani átértékelése az a munka, melyet a profil feldolgozása megkövetel.

Ennek, a nagy gyakorlatot és pszichológiai elmerülést kívánó feladatnak a szolgálatában Szondival együtt egy olyan didaktikai segédeszközt készítettünk, mely az ösztön-tényezők mozgásának és változásának bemutatására rendkívül alkalmas. 11. ábra.

11. ábra. Szondi—Füzesi-féle „Factor-variátor“. Minden egyes ösztön-tényező pozitív (piros) és negatív (kék) irányban emelhető és süllyeszthető.

A Szondi ösztönprofil tengelyeinek értelmezése:⁴

I. „S“- vagy érzéki-kultúrérettségi tengely:

a) A „h“ tényező egyenes kiélése (0 választás) a nemi érdeklődés gyermekes korlátlanágát jelenti, esetleg a nemi szükséglet aktuális kiélését.

Kedvező megkerülése: (negatív választás) barátkozásra, kultúrára való törekvés.

Pályán történő kiélési formák: fiatal-korúakkal foglalkozó egyének, cukrász, szakács, szabó, szabónő, lakáj, szállodás, általában kiszolgáló foglalkozások.

Kedvezőtlen megkerülése: (pozitív választás) perverziók, (homosexualitás, pederastia), szemérem elleni bűnözés.

b) Az „s“ tényező egyenes kiélése, agressió, kegyetlenkedés.

Kedvező megkerülése: civilizációra való törekvés, a természet átalakítása, állatvédelem, vívás, boxolás, lovaglás, vadászat, stb.

Pályán történő kiélési formák: sebész, mütös, kórboncnok, mészáros; — állatidomító, lovász, sintér, hóhér stb.

Kedvezőtlen megkerülése: erőszakos (szadomazochista) perverziók, testi sértés, gyilkosság.

⁴ Idézet dr. Szondi: „Ösztön és nevelés“ c. munkájából.

II. „P“- vagy affektív tengely:

1. Az „e“ tényező egyenes kiélése: időszakos dühkitörés, ex-tázis.

Kedvező megkerülése: fanatikus hit, jóság, karitasz, misszió, lelkiismeretesség.

Pályán történő kiélési formák: társadalom-védelem, lelkész, ápoló, tűzoltó, kovács, kazánfűtő, pék stb.

Kedvezőtlen megkerülése: vazoneurózis, epilepsia, dadogás, migrén, asztma, szorongás, pánik, időszakos ivás, (dypsománia), csavargási kényszer (poriománia), gyujtogatási kényszer (pirománia), lopási kényszer (kleptománia).

2. A „hy“ tényező egyenes kiélése: szeretés, szereplés.

Kedvező megkerülése: színpadi, politikai, társadalmi szereplés.

Pályán történő kiélési formák: színész, előadó, politikus, el-árusító, kikiáltó stb.

Kedvezőtlen megkerülése: hysteria, hypochondria, („minus“ reakcióval), kóros hazudozás, szorongás, félelmek, tériszony, szerepléses bűnözési formák (pl. szélhámoskodás).

III. „Sch“- vagy „En“-tengely:

1. A „k“ tényező egyenes kiélése: önimádás (narcizmus), önmagába való visszavonulás (betokolódás):

Kedvező megkerülés: reprodukív készség, formalisztikus gondolkodás, egyoldalúság.

Pályán történő kiélési formák: elméleti elvont tevékenység, (pl. filozófia, elméleti pszichológia, matematika, nyelvtan, elméleti fizika stb.)

Kedvezőtlen megkerülése: schizoid kórformák, beteges gátoeltság, kényszer, neurózis, schisophrenia, illetőleg társadalom-ellenesség, naplopás, anarchia.

2. A „p“ tényező egyenes kiélése: önfelnagyítás, nagyzás, kivetítés.

Kedvező megkerülése: hatalom és alkotásvágy, vezetés, prófétalkodás, eszmeadás.

Pályán történő kiélési formák: gyakorlati pszichológus, gyogyepedagógus, nevelő, szerzetes, patikus, vegyész, esetleg de-tek-tív.

Kedvezőtlen megkerülése: vonatkoztatási-, üldöztetési és tév-eszmék, paranoia, öngyilkosság, mérgezés, kémkedés.

IV. „C“- vagy külvilági (társas) tengely:

1. A „d“ tényező egyenes kiélése: harácsolás, levertség.

Kedvező megkerülése: gyűjtés, értékelés, bírálat, hangulati labilitás, fukarság, illetőleg könnyelműség.

Pályán történő kiélési formák: pénztáros, raktárnok, bankár, alacsonyabbrendű pályák: utcaseprő, mázoló, magasabbrendű pá-lyák: kritikus, műértő, képzőművész.

Kedvezőtlen megkerülése: depressziók, melancholia, illetőleg vagon elleni bűnözések, tolvaj, rabló (betörő), prostituált.

2. Az „m“ tényező egyenes kiélése: hedonizmus, jókedv.

Kedvező megkerülése: kedélyes társasági élet, bőbeszédűség, stilizáló kedv, étel-, ital-kedvelés, kapaszkodás, támaszkodás.

Pályán történő kiélési formák: szakács, kocsmáros, vendég-lős, borgazda; magasabb fokon: nyelvtanár, szónok.

Kedvezőtlen megkerülése: mánia, iszákosság, társadalom ellenes romboló cselekedetek.

Az egyes ösztöntengelyek és tényezők értékelése nemcsak egyetlen irányban történik, hanem három lelki síkon kell azokat minősíteniünk. Nevezetesen:

I. A természetes, natív ösztönszükséglet-,

II. a-jellem és vérmérséklet megjelenési alakjának-,

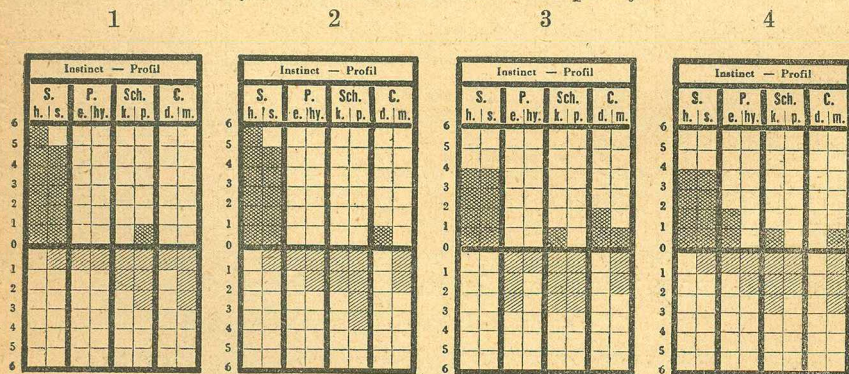
III. a gondolkodás (psychomontilitás) alakjának síkjain.

Messze vezetne, ha most teljes alaposzággal tárgyalnám ezeknek a lelki síkoknak az értékelésére vonatkozó részleteket. Hiszen nem célom az ösztön és sorsanalízis munkája számára e rövid ismertetés kapcsán az egész fogalom-kört részletesen kimeríteni, hanem csupán a lényegét ismertetni.

A fent elmondottak összegezésésképpen nézzük meg, hogy a sorsanalízis értékelése és értelmezése nyomán egy-egy ösztönprofil az anamnézissel összegyeztetve hogyan értékelhető?

Négy antihumanista és négy humanista egyén ösztönprofilját mutatom be, azzal a céllal, hogy szemléltessem velük az S-tengely diagnosztikai jelentőségét az egyén ösztönsorsának a megállapításában. (A vizsgálat és értelmezés a Szondi-laboratóriumban készült.)

A) Az antihumanisták csoportja:

12. ábra.

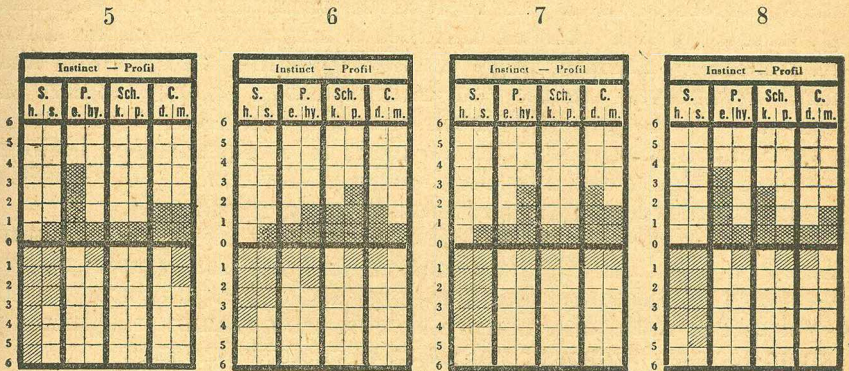
1. 10 éves kis leány öccsét meg akarja ölni.

2. 4 éves kis leány, kegyetlen, kirobbanó, dadogó. Apja rabbiátus természetű, veri a feleségét.

3. 17 éves földmives, gyilkos.

4. 17 éves lakatos. Rablás miatt egy év és hat hónapra büntetve.

B) A humanisták csoportja:

13. ábra.

5. 30 év körüli író, költő, extrém humanista.

6. 59 éves pszichológiai tanár, dadogásra hajlamos.

7. 50 éves kiváló költő és humanista.

8. 23 éves tanárnő. A profil globálisan éppen ellentéte a gyilkos profilnak: a P—Sch—C szublimálás következtében „vörös E-forma“ alakul ki, szemben a gyilkosnál olyan gyakran látott „kék E“-vel. (V. ö. 3. sz. képpel.) Azt a tényt, hogy a tanárnő éppen a gyilkos tendenciákat szublimálja, nemcsak a profil tette láthatóvá, hanem a család kutatás is! Egyik őse New-Yorkban a villamosszékekben fejezte be életét.

IV. Ikerkutatási eredmények.

Két kérdés vetődik föl:

1. Van-e az öröklött hajlamoknak valóban szerepük az ismeretettől ösztöndiagnosztikai kutatásoknál?

2. Mennyire nevelhetők a különböző ösztönszükségletek?

Erre Szondi az egy- és kétpetéjű ikreken végzett kutatásával (96) igyekezett megfelelni.

Szükséges tehát az ikerkutatásról néhány szót szólni.

Az egypetéjű ikrekkel 1876-ban Galton kezdett először foglalkozni. A magyar ikerkutatás dr. Darányi Gyula egyet. tanár nevéhez fűződik.

Egypetéjű ikreknek nevezzük azokat az egynemű egyéneket, akik egyetlen megtermékenyített petéből keletkeznek oly módon, hogy a megtermékenyített pete, megtermékenyítés után ketté oszlott s mindegyik részből önálló egyén fejlődött. Az egypetéjű ikrek mindig egyneműek. Megegyezésük testileg és lelkileg, szinte csodálatosnak mondható. Nemcsak arcban, természetben egyeznek meg,

de még szeplőjük is ugyanazon a helyen van, ugyanazon betegségekre reagálnak, vércsoportjuk azonos.

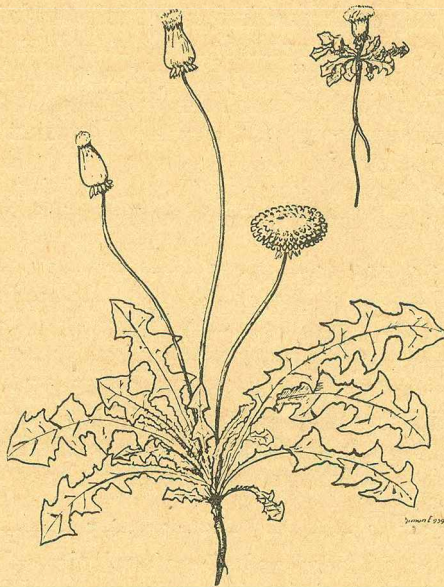
Értekezésem kapcsán azért foglalkozom az ikerkutatás kérdésével, mert az egypletű ikrek vizsgálata világos képet ad az öröklés mibenlétéről. Ilyen ikerpárról olvassuk a következőket: „Egy fiatal 13 éves ikerpár tréfából a helyét az iskolában állandóan fölcserélte anélkül, hogy ezt tanítójuk meg tudta volna állapítani. Ugyanolyan írásuk volt, munkájukban azonos hibákat követtek el.“ — Az egypletű ikrek bűnözési adataival kapcsolatban L a n g e említi meg, hogy 13 eset közül 10 esetben azonos betörést követtek el. Egészségi állapotuk teljesen azonos: gyomorrontás, fogromlás, tüdővész, egyszerre támadja meg mindkettőt.

A Kir. Magy. Pázmány Péter Tudomány Egyetem Lélektani Intézetében Steif Antal tanár mozgás-vizsgálatokat (motogramm) végzett egy és kétpletű ikreken. Ezeknek a vizsgálatoknak eredményei is azt mutatták, hogy a felvett motogrammok („firkák“) csaknem teljesen azonosak voltak az egypletű ikreknél.

Szondi az ikerkutatással kapcsolatban ezeket mondja: „Az egypletű ikrek gén állománya ugyanaz. A közöttük lévő különbség a külvilág (nevelés, környezet) eredménye. Az egypletű ikrekkel ellentétben a kétpletű ikrek pedig azt bizonyítják, hogy ezek génállománya különböző. Tisztán sem a „környezet“ sem az „örökletes“ nem képzelhető el. (A két megkülönböztetés főleg didaktikai szempontból szerepel.) Ezek egymást kölcsönösen befolyásolják. A más-más dispozició másképpen reagál ugyanarra a környezetre, illetőleg más-más környezet másképpen hat ugyanarra a dispozicióra. Pl. a vérhaj hatása az egyik családban siketséget, a másikban értelmi fogyatékossgot, vakságot, erkölcsi fogyatékossgot okoz.“

A nevelés korszerű értékelése cseng ki e szavak közül, egyben körvonalazva látjuk a nevelés területének határait is. Ez a gyermeklánefü gyökerét kettévágjuk s az Alföldről felvisszük a tény nemcsak az emberrel vonatkozásban igaz. Mert pl. ha a hegyek közé, levelei, virágai apróbbak lesznek. Ismét visszahozva, a régi nagyságukat veszik föl. (Környezethatás.) 14. ábra.

Idézzük Greguss Pál egyet. tanár véleményét: „Mindez azt mutatja, hogy az öröklött sajátságokat a külső tényezők módosíthatják ugyan, de azt meg nem változtathatják. Éppen ezért a nevelés és ápolás által a jellemet és a szellemi képességeket is csak addig lehet fejleszteni, amennyire azt a véralak (genotípus) megengedi. Igazi képzés tehát csak ott lehetséges, ahol a képzésre való hajlam megvan. Öröklődő erkölcsi hibák, pl. lopási hajlam, vagy pedig más betörési hajlamok, a kedvező külső hatások és környezet következtében bizonyos mértékig elnyomódhatnak, azonban az öröklött sajátságokat sohasem olthatják ki, mert a kitérésre alkalmas körülmények ezeket a rossz hajlamokat feltétlenül kitérésre bírják. A nevelés tehát korlátozott, mely korlátokat az öröklött sa-

14. ábra. A környezet hatása a gyermekláncfűre. A magas termetű példány az Alföldről, a törpe pedig a magas hegyvidékről való.

játságok állítanak a nevelő elé, ezeket megsemmisíteni egyetlen nevelőnek sem áll módjában“ — mondja Gregus.

V. Az ösztönkutatás eredményei a nevelés szolgálatában.

Ezekkel a véleményekkel szembe nézve, láthatjuk, hogy mit jelent a nevelő számára az a tény, hogy az ösztönprofilok felvétele alkalmából látható formában nyernek lerögzítést a munkálkodó ösztöntényezők különféle dinamikus értékei. Azaz láthatóvá lesz, mit él ki, mi él benne menetkészen s mi él lelkében lappangva vagy gátoltan. Ezt ismerve felvetődik a további kérdés: Mely ösztöntörékvések alakíthatók át megjelenésükben és melyek nem? Továbbá (s ez már a gyakorlati nevelőhöz intézett kérdés) milyen módszeres eljárással lehet egy-egy ösztöntényező körén belül az ösztöntendenciát olyanképpen befolyásolni (nevelni), hogy az megjelenési formájában a társadalom biztonságát szolgálja s az egyén ugyanezeket az ösztönöket mégis kiélje, de kerülő úton, felsőbbrendűen!

Feleljünk az első kérdésre: Mely ösztöntörékvések alakíthatók át megjelenésükben és melyek nem? Azaz: mennyiben nevelhetők az egyén érzéki- ill. humanisztikus („S“)-, érzelmi („P“)-, önös („Sch“)- és világiás („C“)- alapszükségei.

Az ikervizsgálatok kapcsán Szondi a következő eredményre jutott:

„1. A fenti négy alapszükséglet közül legkönnyebben nevelhetők az érzelmi (e+hy) szükségletek megjelenési formái. Itt a „gének ereje“ és a „nevelés“ egyensúlyban vannak.

2. Már egy kevéssel nehezebben alakíthatók át megjelenésükben a nemi, szadista szükségletek (h+s). Ugyanez áll a „C“-tengely (d+m) tényezőire nézve is.

3. Legkisebb sikerrel kecsegtet az „Sch“-tengely (k+p) megváltoztatása, mely az önös, önimádó, önelzáró ösztön-szükségletet mutatja.“

A második kérdés lényege, hogy milyen gyakorlati nevelési eljárással lehet egy-egy ösztöntényezőt szocializálni, társadalmasítani? A felelet: a már ismert és gyakorlatilag bevált nevelői eljárások analitikus, rendszeres, következetes és célrátörő alkalmazásával. Az ösztöntényezők, azaz az egész ösztönkör tartalmának teljes ismerete nélkülözhetetlen a nevelőnek és a nevelő egyéni ösztöneitől fog függni, annak az útnak a helyes kiválasztása, amely lehetővé teszi neveltje számára, hogy veszedelmes ösztöntörékvéseit társas formában élje ki.

Tudom például, hogy az „m“ tényező egyenes ösztöntendenciája, a hedonizmus, jókedv, szóval az oraitás, a konstruktivizmus. Neveltem e téren negatív irányú profilt mutat. Munkám abból fog állni, (erre a tényezőre nézve!) hogy a „kedvező megkerülés“ váltojának emeltyűjét vegyem kézbe s étellel, édességekkel, szavalással, orális zenével (szájharmonika, fúvóhangszerek) „kibeszélni hagyás“-sal, — *normális érzékszervüekről beszélek*, — olyan ösztönkieléseket biztosítsak, melyek az egyén és a társadalom szempontjából ezekre a területekre vezet a destrukciót, a magabazárkózás, a világellenfordulás ösztönirányát. Amint a logika semmit sem tud feltalálni önmagából, hanem szüksége van a tapasztalatra és az intuicióra, azonképpen a nevelés is olyan eljárás, mely egyrésről a tapasztalatra, megismerésre, más résről az intuicióra, rátermettségre támaszkodva válhatik eredményesen cselekvőlegessé. Ezt mindig szem előtt kell tartanunk. Ehhez járul még az az igazság is, hogy ideális siker csak ott várható, ahol a nevelő ösztönalkata a nevelthez viszonyítva fajlagosan megfelelő.⁵

Nyilvánvalónak látszik a fentiek után, hogy a gyakorlati nevelőre hárul az a feladat, hogy a nevelési eljárásokat a sorsdiagnosztikai megállapításoknak megfelelően rendszerbe szedje. *A gyógy-pedagógia területének extrém egyedeinél pedig az ösztöndiagnosztikai nevelési alap egy új, határozottabb nevelői munka kezdetét jelentheti.*

⁵ Dr. Lőrinczné Sófalvy Rózsa: „Az Áll. Gyógy-pedagógiai Kórtani-és Gyógytani Laboratórium munkássága“. (1939.)

Hallás nevelés Bárczi-módszerrel.

(Dr. Bieri Münchenbuchsee)

Ismerteti: Knisz Ilona.

(A „Schweizerische Lehrerzeitung” 84. évf. 39. számából.)

I. rész.

Dr. Bieri négyhetes bpesti tartózkodása alkalmával tanulmányozta a dr. Bárczi-féle módszert a siketnémák és szellemi fogyatékosok oktatásával kapcsolatban és itt szerzett tapasztalatait a következőkben ismerteti.

„Ügy láttam — mondja Bieri —, hogy a szellemi fogyatékosok nevelésének, oktatásának legfontosabb alapvetője a ritmus, mely még ezeket a nehezen koncentrálni tudó gyermekeket is alkalmassá teszi a munkára. Egy idióta nem képes azonnal föl-lejárni a lépcsőn, mivel mozgásai aritmusosak, de ha mozgásait ritmus segítségével neveljük, fejlesztjük, — a feladat megoldható lesz.”

Az előkészítő osztályokban a mozgások fejlesztése érdekében a következő gyakorlatokat végzik:

1. Jobb és balláb használatával 1—2, 1—2, ütemes számlálásra *lépkednek*.
2. A földön egyforma távolságban elhelyezett *akadályok közé lépnek*.
3. Egy sor egyforma magas *akadályt lépnek át*.
4. Egy sor fokozatosan *emelkedő akadálysort lépnek át*.
5. Egyforma magas és egymástól egyforma távolságra elhelyezett *fatönkökre lépnek*.
6. Egymástól egyforma távolságra eső, de *emelkedő fatönkökre lépnek*.
7. Futópályán futnak (kitartó futás). (A gyorsaságot is mérik.)
8. *Akadályokkal* nehezített pályán *futnak* (az akadályt a pályán keresztbe elhelyezett fatönkök képezik).
9. *Fatönköket gurítanak*.
10. Fatönköket *egy célként megjelölt helyre gurítanak*.
11. Fatönkön *egyensúlyoznak*.
12. *Tornáznak*.

Az előkészítő osztálynak következő fokán a gyermekeket a következőképen foglalkoztatják. Minden tanulónak van egy doboza, amelyben van: golyó, gesztenye, gomb, kavics.

1. A tanár rámutat a golyóra és megnevezi: „golyó”. A gyermekek ugyanezt teszik (utánzás): rámutatnak a tárgyra és megnevezik.

2. A tanár kezébe veszi a tárgyat, magasra mutatja és felszólítja a gyermekeket, hogy ugyanezt csinálják. Utána meg is kérdezi, hogy „mi van a kezében?” A gyermek *megnevezi*: „golyó”.

3. A következő fokon a tanár már nem mutat a tárgyra (vizuális támasz elvéve), a cselekvés csupán akusztikai ingerre jön létre.

A tanár felszólítja a gyermeket: „Mutasd magasra a gesztenyét”, a gyermekek felmutatják a megnevezett tárgyat.

4. A tanulók jobb és balkezüket parancsszóra felemelik.

5. Egy dalt énekelnek, melyet ritmikus taps kísér.

6. A padban és a pad mellett felállnak.

7. 2-es sorba felállnak, utána mindenkinek meg kell találni a helyét.

8. Az egyeztetési tárgyakat a gyermekek egyenként viszik vissza a helyére. A tárgyaknak ez a visszahelyezése egész a reflexszerű biztonsáig lesz gyakorolva.

Az I. oszt. két legfontosabb munkája a számolás és a globális olvasás.

A számolásnál a következő fokozatok vannak:

1. A tanulók *mechanikusan* számolnak 10-ig, föl és vissza.

2. *Számológépen* számolnak.

3. *Akusztikai ingeradásra* számolnak. A tanulók előtt dróton golyósor van. A tanár kulccsal ráüt egy üvegre és megkérdezi: „mennyit ütöttem?” A tanulók válaszolnak: „egyet” és annyi golyót húznak a drót egyik végéről, a drót másik végére. A továbbiakban gesztenye és golyó szerepelnek, mint számolási eszközök. Számfogalmak tisztázására számjegyet és számképet egyeztetnek.

A globális olvasás-tanulás a következőképpen történik: A tanulók közül az egyik padsorban ülők a tárgyak és cselekvések szóképet, a másik padsorban ülők az ehhez tartozó rajzolt képet kapják. A falon két tábla lóg, amelyek egyikén a tárgyak, személynevek, cselekvések írott-, másikán pedig rajzolt képei vannak.

A tanár utasítja a tanulókat, hogy vegyék fel a „pad”-ot. Az egyik padsorban ülők megkeresik a jelzett tárgy írott-, a másik sorban ülők a jelzett tárgy rajzolt képét keresik meg. A felszólításra, hogy „vitt a padot a helyére”, a kézben tartott cédulákat a falon lévő táblákhoz viszik. Mégpedig a kézben lévő rajzolt képet a táblán lévő írotthoz, a kézben lévő írottat pedig, a táblán lévő rajzolt képhez viszik és egyeztetik. Utána helyükre mennek a gyermekek. A két sor kicseréli céduláját és így folytatják tovább az egyeztető gyakorlatot.

Az I. osztályban előforduló többi tanítási rész éppen úgy folytatódik, mint a normális iskolákban. Ugyanez áll a többi osztályokra is.

(Folytatása következik.)

A jókedély fontossága a fogyatékosok nevelésében.

Irta: Bors Vilmos.

Gyógypedagógiai intézeteinket mindig drámaian jellemzik az ügyünkön kívülállók. „Az örök csend birodalma“ (siketek), „a sötétség háza“ (vakok) stb. vagyunk. Valóban tragédiák sorozata közt élünk. Egy tömeg nemlátó gyermek könnyekre fakasztja a szemlélőt. A szomorú sorsba jutott gyermek az érző szívű tanárjából is együttérzést, szomorúságot vált ki, amit — véleményem szerint — megszokni nem lehet. A velük való foglalkozásba, a fogyatékos gyermekek oktatásába ragyogást, derűt, fényt, jókedélyt bevinni, csak csodával határos lelki munkával lehet. De lehet és kell is!

A jókedély megteremtése egyformán függ a tanártól és a növendéktől.

Saját magamon és másokon szerzett megfigyeléseim azt mutatják, hogy a tanár kedélyessége nagyban függ attól, vajjon „biztos-e a dolgában“, azaz művésze-e a tanításnak, nevelésnek, hivatásává lett-e foglalkozása, egészséges-e testileg, lelkileg, milyen körülmények közt éli hivatali, családi és társadalmi életét. A lelki adottság, beállítottság, a derús világnézet, ideális lelkület is fontos, de sok mindent legyőz, vagy megteremt a hivatásérzet és a szeretet.

Növendékeink érzékszervi fogyatékosága azok lelki életére is erősen visszahat.

A siketnémáknál azt tapasztalhatjuk, hogy a növendékek gyermekded lelkülete könnyebben hangolható a jókedvre, mint a nemlátó ugyanolyan korú gyermekek zárkózott lelke.

Az értelmi fogyatékosok között pedig sok az apathikus lelkületű, a „bohóckodó, bolondozó“, szertelenkedő gyermek és így ezek jókedvre hangolása sokkal több és megfontoltabb körültekintést kíván, mint a másik két oktatási ágba tartozóké.

A jókedvre hangolást, a derús tanítást szigorú elvek szerint meghatározni nem helyes. Vannak azonban megfigyeléseink arra nézve, mi az, ami ragyogást visz gyermekeink lelkébe és jóízű kacagást vált ki belőlük. Ennek útját járva, már közelebb jutunk célunkhoz.

Vigyáznunk kell azonban arra, hogy tökéletlenség-, visszáság-, kinevetés- és gúnyolás-mentes legyen a derű, mert különben negatív érzelmeket nevelünk.

Óvatosnak kell lennünk azért is, mert fogyatékos gyermekeink érzelmi világában sok furcsaságot láthatunk.

Érdekes megfigyeléseket gyűjthetünk erre nézve, ha a játékos foglalkoztatás alatt neveltető versenyt rendezünk. Ha például a neveltető egy nagyobb gyermek, láthatjuk, milyen dolgokon nevetnek legjobban és akkor mindenki maga fogja tapasztalni, hogy az érzelmi nevelés milyen fontos feladata oktatásunknak és hogy

a legjobb módszer az, ha a szereteten épült jókedélyt visszük oktatásunkba és intézeteinkbe.

Legyen áldott az az oktatási rendszer, mely erőszak nélkül el tudja érni a kitűzött célját, mely egyben jókedvre gyűjtja a fejlődő lelkeket az emberré-levés, a kötelességteljesítés idején. Ez a jókedv majd a létért való küzdelem közben, az élet kísértéseinek idején, a zord kötelességteljesítés sivár útján, erős támasza lesz a kikerült növendéknek és nehéz sorsában erőforrásként majd abból táplálkozik.

*

A jókedély, a jókedv fontosságát mindenkor elismerték és szükségesnek tartották a nagy nevelők. Így: *Don Boscó*, a csodák embere és az árvák atyja nevelési módszerében olvashatjuk: „A szomorúság és az unalom megdermeszti a lelkeket, megöli a munkakedvet, késlelteti, vagy egészen megakasztja a tehetségek kibontakozását...“

„A jókedv ellenben mulatságos mozgalmasságával megnyugtatja az idegeket, felfrissíti a kedélyt és rózsákat varázsol a gyermek arcokra.“

„Aki be tudja lopni magát a gyermek szívébe kedvessége, sugárzó öröme és meleg szeretete által, az sokkal mélyebbre hatolhat és jobban bekapcsolódhat a gyermek értelmiségébe és gondolatmenetébe. Biztosabban megismerheti lelki életének mozgó rúgóit, jellemének lényegét.“

...és ha a gyermek megérzi, hogy minden öröm, ami csak körülötte van, a szeretetből veszi táplálékát, akkor biztosak lehetünk abban, hogy semmi sem menti meg úgy az elhagyatottságtól, mint a jókedvnek ez a szeretetből fakadó légköre, melyben fürdési lelkét.“ (Don Boscó nevelési módszere.)

De gyönyörűséget találhatunk *J. P. Richter*, korunk jeles pedagógusának találó gondolatában is: „Mint a madarak tojásainak, vagy mint a gerlice újszülöttjének, úgy a gyermeknek is csupán melegségre van szüksége.“ És mi lehet más ez a melegség, mint maga a jókedély, maga az öröm.

A nagy filozófusnak, *Fénelonnak* megfigyelése pedig valósággal lelkiismereti kötelességgé teszi a felvetett kérdést, mikor azt mondja: „...ha a gyermek sötét és szomorú gondolatot táplál lelkében, akkor minden elveszett.“

Jules Ferry, a francia egyetem egyik nagynevű tanára, tanártársaival a liceumok belső életéről beszélgetve gyakran mondogatta: „Tegyük mosolygókká intézetünk falait gyermekeink számára.“

Ezt tegyük mi is!

Hírek és vegyesek.

Dr. Kemenes Illés kir. főigazgató kormányzói kitüntetése. A Kormányzó Ur Őfőméltósága, a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. Kemenes Illés budapestvidéki tankerületi királyi főigazgatónak, a közoktatásügy terén szerzett érdemei elismeréséül, a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta. A magyar gyógypedagógiai tanárság a szív emberét mély tisztelettel és meleg szeretettel köszönti legfelsőbb helyről történt kitüntetése alkalmából. Ahányszor csak megszólalt körünkben dr. Kemenes Illés, szavai mindenkor a lelkünk lelkéből és a szívünk szívéből csengtek és a lelkünkbe s a szívünkbe plántálódtak. Ő a gyógypedagógusok gyógypedagógusa, szívünk-lelkünk simogatója. Oktatásügyünk megértő nagy barátja, érezze e rövidke sorokból is örömünk sugárzását!

Dr. Fodor Ferenc, a pécsi tankerület új kir. főigazgatója, február 7-én bemutatkozó látogatást tett a siketnémák kaposvári intézetében.

Klug Péter kormányfőtanácsos, nyug. országos szakfelügyelő, február hó 6-án a Magyar Nagyothallók Országos Egyesületében előadást tartott.

Igazgatói megbízás. Budapest székesfőváros polgármestere, Magyar László gyógypedagógiai tanárt, a nagyothallók székesfővárosi iskolájától a székesfőváros Miklós-téri gyógypedagógiai nevelő- és foglalkoztató intézetéhez helyezte át és az intézet igazgatói teendőinek végzésével ideiglenesen megbízta.

A kaposvári Iskolánkívüli Népművelési Bizottság előadás-sorozatában Bács László, Horváth Lajos, Lehmann László és Stefler Dezső sn. int. tanárok is tartottak több előadást.

Dr. Imre József egyetemi tanár, a Budapesti Orvosi Körben „A vakság elleni küzdelem új útjai” címmel igen érdekes és tanulságos előadást tartott. Beszámolt arról a két, új korszakot jelentő műtéti eljárásról, amelynek révén az eddig gyógyíthatatlan vakoknak hitt embertársaink közül többen teljes mértékben visszanyerték látásukat. A két műtéti eljárás: az ideghártya-leválás és a szaruhártya-átültetés terén tapasztalt várakozáson felüli eredmények, reményteljes biztatást ígérnek a további sikereket illetően.

A „Néptanítók Lapja” 1939. dec. 15. számában jelent meg Petróczy-Wernitz József szombathelyi igazgató kartársunk cikke: „A csököntértékű gyermek a nemzetnevelés kérdésében” címmel.

Szombathely város iskolaszéki ülésén „Az értelmi- és erkölcsi fogyatékos gyermekek fokozottabb védelme” tárgyában tartott előadást Petróczy-Wernitz József igazgató. Munkálkodásának eredménye, a városban megszervezett napközi-otthon.

Dr. Gazdagné Nagy Sarolta, a siketnémák váci kir. orsz. intézetének volt nevelőtanára, a székesfőváros Miklós-téri gyógypedagógiai intézetéhez nyert beosztást.

A Budapesti Kir. Orvosegyesület orr- és gégegyógyászati szakosztályának és a Magyar Phonetikai Társaságnak 1939. dec. 19-én tartott

XXXI. tudományos együttes ülésén v. Borsos L. „A farkastorok műtétek eredményeiről” tartott előadást. A hozzászólások során Sulyomi-Schulmann Adolf igazgató közölte, hogy a kopenhágai és hamburgi hibásbeszédűek intézetében a műtetre kerülő, 3 évesnél idősebb betegeket előzőleg beszédoktatásban részesítik, hogy a meglévő és működésképes izmok rugalmasságát megnöveljék. Ez az eljárás kedvezően befolyásolja a műtét után fellépő izomfeszülési viszonyokat.

A Magyar Phonetikai Társaság XXXII. tudományos ülésén, 1940. január 9-én, dr. Molnár Imre zeneművészeti főiskolai tanár, a szép hang fonetikájáról tartott előadást. A Társaság évi rendes közgyűlése 1940. február 6-án volt. A főtitkári jelentést, mely a Társaság 1939. évi működéséről számolt be, dr. Lőrinczné Sófalvy Rózsa titkár terjesztette elő. A jelentés szerint az elmúlt évben 6 előadás és 12 hozzászólás hangzott el a Társaság tudományos ülésein. Ezek között dr. Lőrinczné Sófalvy Rózsa gyógyped. tanár „Adatok a hibásbeszédűek örökléstanához” címen, Sulyomi-Schulmann Adolf igazgató pedig „Beszámoló a genti III. nemzetközi fonetikai kongresszusról” címen tartott előadást. Ez a közgyűlés dr. Silvestro Baglioni egyetemi ny. r. tanárt, a római egyetem élettani intézetének igazgatóját a Társaság levelező tagjává, dr. Lénárt Zoltán egyetemi ny. r. tanárt, az egyetemi orr-, fül- és gégeklinika igazgatóját, a Társaság tiszteleti tagjává választotta.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI TÁRCA KÖLTSÉGVETÉSÉT 1939. november hó 22-én tárgyalta az országgyűlés képviselőháza. Ez alkalommal Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a következőket mondotta a tanítói és tanári státusrendezésről: „A pénzügyminiszter úrral sikerült egy új rendszert kidolgoznunk, amelynek lényege az, hogy a tanári státusokban, amelyek egyelőre még külön vannak egymástól, de amelyeknek egyesítése felé törekszem a jövőben és a tanítói státusban is, a létszám 85 százaléka lesz rendes tanár és tanító, 15 százaléka helyettes tanár és tanító. Az óraadói kiségitői és egyéb elnevezésű tanítói állások megszűnvn, helyettes alatt azt értjük, aki teljes gyakornoki illetményt kap, tehát azt, amit a helyettes tanár kap ma. A helyettes tanító is ebbe a kategóriába kerül a maga státusában. Ezzel szemben mindenkitől, aki iskolai alkalmazásba kerül, megköveteltek egy próbaévet. Megkövetelem, hogy egy esztendeig — mint minden más kategóriájú tisztviselő — gyakorlati próbaidőt szolgáljon le. Ez után következik a véglegesítés. Ez alatt a próbaév alatt fizetést nem adok, hanem segélydíjat, amely alkalmas arra, hogy az illető fiatalember egy évig abból megélhessen. A tanítóknál ez 1200 pengő, a tanároknál 1440 pengő. Viszont, ha az egyévi próbaidőt, szeptembertől szeptemberig, leszolgálta az illető, a legközelebbi december 31-i előléptetésnél elő fog lépni a helyettes tanári kategóriába, tehát a várakozási idő, amely pedig 4, 5, 6 év volt, egy és egynevegy esztendőre száll le.”

AZ EGYETEMES TANITÓI EGYESÜLET küldöttsége *Halla Endre* és *Berkényi Gábor* elnökök vezetésével 1939. december hó 23-án tiszteleggett Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előtt, hogy neki és rajta keresztül a kormánynak, a magyar tanítói és tanári kar köszönetét tolmácsolja

azért a gondoskodásért, amellyel az új költségvetés keretében lehetővé tették a tanítói és tanári karnak a munkájához méltó előmenetelt. A küldöttség egyúttal átadta a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az örökös díszelnökségről szóló oklevelet.

DR. LÓSY-SCHMIDT EDE Pázmány-egyetemi m. tanár, műszaki főtanácsos, a Magyar Műszaki Múzeum igazgatója közli velünk, hogy az Iparügyi Minisztérium rendelkezése folytán 1939. május havában Kassára áthelyezett Magyar Műszaki Múzeum számára központi irodát és gyűjtőhelyet tart fenn Budapest, XIV., Szent Domonkos-utca 19. IV. em. 6. sz. alatt. Minden megkeresés erre a címre küldendő.

A M. KIR. MINISZTERIUM 1939. ÉVI 12.000. M. E. SZ. RENDELETE ÉRTELMEBEN A GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁRSÁGOT 1940. JANUÁR HÓ 1-TŐL A KÖVETKEZŐ FIZETÉS ILLETI MEG.

A szolgálat 1, 2, 3. évében	havi 158.— pengő =	X. fiz. oszt. 3-ik fokozata.
A szolgálat 4. és 5. évében	havi 167.— pengő =	X. fiz. oszt. 2-ik fokozata.
A szolgálat 6. évében	havi 176.50 pengő =	X. fiz. oszt. 1-ső fokozata.
A szolgálat 7, 8, 9. évében	havi 182.— pengő =	IX. fiz. oszt. 3-ik fokozata.
A szolgálat 10, 11, 12. évében	havi 195.50 pengő =	IX. fiz. oszt. 2-ik fokozata.
A szolgálat 13, 14, 15. évében	havi 209.— pengő =	IX. fiz. oszt. 1-ső fokozata.
A szolgálat 16, 17, 18. évében	havi 229.50 pengő =	VIII. fiz. oszt. 3-ik fokozata.
A szolgálat 19, 20, 21. évében	havi 243.— pengő =	VIII. fiz. oszt. 2-ik fokozata.
A szolgálat 22, 23, 24. évében	havi 261.— pengő =	VIII. fiz. oszt. 1-ső fokozata.
A szolgálat 25, 26, 27. évében	havi 297.— pengő =	VII. fiz. oszt. 3-ik fokozata.
A szolgálat 28, 29, 30. évében	havi 328.50 pengő =	VII. fiz. oszt. 2-ik fokozata.
A szolgálat 31. évtől	havi 360.— pengő =	VII. fiz. oszt. 1-ső fokozata.
Kinevezés alapján 3 évig	havi 396.— pengő =	VI. fiz. oszt. 3-ik fokozata.
Három év múlva	havi 441.50 pengő =	VI. fiz. oszt. 2-ik fokozata.
Hat év múlva	havi 488.— pengő =	VI. fiz. oszt. 1-ső fokozata.

Gyakornoki fizetés főisk. minősítéshez kötött állásban havi 126.50 pengő. (Helyettes tanár.)

Értesítés.

Választmányi- és szakülés. Egyesületünk választmányi ülését és a siketügyi- és beszédpedagógiai szakosztály szakülését, vasútforgalmi akadályok miatt, február 17-ről március másodikára halasztotta az elnökség. Mindkét ülés tehát március 2-án d. u. 4 órai, illetőleg d. u. fél 6 órai kezdettel lesz a siketnémák budapesti áll. intézetében.

Lapunk terjedelme számonként csak 20 oldal lehet. Megértést és türelmet kérünk tehát cikkíróinktól és olvasóinktól.

Lehetőleg gépelt kéziratokat kérünk.

A márciusi szám részére március 15-ig fogadunk el anyagot.

Magyar Gyógypedagógiai Tanárok Országos Egyesülete

Örökös tb. elnökök: Herodek Károly, a vakok József Nádor kir. orsz. intézetének ny. igazgatója, Budapest, Klug Péter kormányfőtanácsos, ny. orsz. szakfelfüggelő, Budapest, Nagy Péter, a siketnémák váci kir. orsz. intézetének ny. igazgatója, Felsőgöd, Schannen Péter, ny. gyógypedagógiai igazgató, a vakok kolozsvári orsz. intézetének volt igazgatója, Budapest, Völker József, a siketnémák soproni intézetének ny. igazgatója, Sopron.

Elnök: Szentgyörgyi Gusztáv váci kir. orsz. siketnéma-intézeti igazgató. Telefon: Vác 16.

Társelnökök: Szép József c. gyógyped. igazgató, Vác, Schreiner Ferenc c. gyógyped. igazgató, Budapest, Pánczél Imre igazgató, Gyula.

Ügyész: dr. Schannen Béla ügyvéd, Bpest, XIV., Thököly-út 114.

Főtitkár: dr. Krieger György budapesti áll. kiegészítő iskolai tanár. VIII., Mosonyi-u. 6.

Jegyző: Biró Sándor váci kir. orsz. siketnéma-intézeti tanár.

Szerkesztő: Györgyfy Ákos budapesti áll. siketnéma-intézeti tanár. VIII., Festetics-u. 3.

Kiadó: Györfly Pál budapesti áll. siketnéma-intézeti tanár. VIII., Festetics-u. 3.

Pénztáros: Gáldy Andor budapesti kir. orsz. vak-intézeti tanár. XIV., Ajtósi Dürer-sor 39.

Ellenőr: Ujvárosy József budapesti áll. siketnéma-intézeti tanár.

Számvizsgálók: Fizáry Bódog budapesti kir. orsz. vak-intézeti tanár, Magyar László a budapesti nagyothallók-intézetének tanára, Révász Kálmán budapesti áll. gyógypedagógiai nevelő-intézeti tanár.

A választmány tagjai: Rendes tagok: Bács László, Berényi Ü. Sándor, Erdélyi József, Hochrein Lajos, Kanizsai Dezső, Krupa Pál, László Géza, Lett József, Rédigér Károly, Schulmann Adolf, Simon József, Tinschmidt Ernő, Tóth Árpád, Vida Lajos, Wayán Ferenc, Záborszky Árpád a siketnéma szakoktatás képviselőjében, Góts Ottó, Háberstroh József, Joó Sándor, Schnitzl Gusztáv, dr. Tóth Zoltán, Vajda Lajos, Zsenaty Dezső a vakok szakoktatása képviselőjében. Dr. Baranyay Géza, Berényi Ferenc, Kádas György, Kerényi József, Láng István, Libucz József, Vargha Béla az értelem- és erkölcsfogyatékosok szakoktatása képviselőjében. Póttagok: Gogola Aladár, Gresz József, Horváth Frigyes, Szabó Gyula, Tóth Ferenc, Végh Ferenc.

Pénzküldemények: Gáldy Andor címére, Bpest, XIV., Ajtósi Dürer-sor 39. sz.,
Cikkek, hírek, cserepéldányok, ismertetésre szánt könyvek, kiadványok: Györgyfy Ákos címére, Bpest, VIII., Festetics-u. 3. sz. küldendők.

A Magyar Gyógypedagógiai Tanárok Országos Egyesülete szakosztályai:

1. *Siketügyi és beszédpedagógiai szakosztály.* Elnöke: Szép József c. igazgató, Vác.

2. *Vakságügyi szakosztály.* Elnöke: Schreiner Ferenc c. igazgató, Budapest.

3. *Értelem- és erkölcsfogyatékoságügyi szakosztály.* Elnöke: Pánczél Imre igazgató, Gyula.